

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра фінансів

СИЛАБУС

МИТНІ ПЛАТЕЖІ/
CUSTOMS SETTLEMENT

Інформація про викладача	
Викладач	Нікітішин Андрій
Науковий ступінь	Доктор економічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Професор кафедри фінансів
Адреса кафедри	м. Вінниця, вул. Театральна 21, ауд. 18
Контактний телефон	(0432)550406
E-mail:	nikitishinao@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	http://www.vtei.com.ua/doc/2025/opp/fbsf_bak.pdf
Інформація про освітній компонент	
Статус компонента	Вибірковий
Освітній ступінь	Бакалавр
Навчальний рік	2026/2027
Анотація курсу	Метою вивчення освітнього компонента «Митні платежі» є формування сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у сфері митної справи щодо нарахування та справляння митних платежів. Завдання освітнього компонента передбачають: - опанування нормативних документів, що регламентують оподаткування митними платежами діяльності суб'єктів підприємництва; - опанування теоретичних основ митної політики; - здатність здійснювати митну роботу та адміністрування митних платежів; - здатність враховувати специфіку податкового регулювання щодо окремих митних платежів; - оволодіння знаннями, щодо організаційно-інституційних аспектів реалізації митної політики; - знання вид мита, визначення платників, об'єкту, бази оподаткування, порядок обчислення і сплати митних платежів; - вміння реалізовувати заходи щодо організації виконання доходної частини бюджету; - вміння використовувати методики визначення фінансових та адміністративних санкцій.
Мова викладання	Українська
Результати навчання	Знати нормативні документи, що регламентують оподаткування митними платежами діяльності суб'єктів підприємництва; Здатність здійснювати митну роботу та адміністрування митних платежів; Здатність враховувати специфіку податкового регулювання щодо окремих митних платежів;

	Знати організаційно-інституційні аспекти митної політики. Знати види мита, визначення платників, об'єкту, бази оподаткування, порядок обчислення і сплати митних платежів; Вміти реалізовувати заходи щодо організації виконання доходної частин бюджету; Вміти використовувати методики визначення фінансових та адміністративних санкцій; Знати структуру та принципи побудови інформаційної системи ДМС України.					
Тематичний план та оцінювання результатів навчання						
Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота студентів		
Тема 1. Економічна сутність митних платежів	18	4	4	10	В, РПЗ, УД, Е, Р, Д, П	10
Тема 2. Мито в системі митних платежів	18	4	4	10	В, РПЗ, УД, Е, Т, РМГ, Д	10
Тема 3. Механізм нарахування та стягнення мита	9	2	2	5	В, РПЗ, Д, П	5
Тема 4. Митна вартість	18	4	4	10	В, РПЗ, УД, Е, Р, Д, П	10
Тема 5. Порядок нарахування митних платежів	18	4	4	10	В, РПЗ, УД, Е, Т, РМГ, Д	10
Тема 6. Митні режими та митне оформлення	9	2	2	5	В, Т, Е, Д	5
Тема 7. Гарантії забезпечення виконання зобов'язань перед митними органами	18	4	4	10	В, РПЗ, УД, Е, Р, Д, П	10
Тема 8. Справляння митних платежів фізичними особами	18	4	4	10	В, РПЗ, УД, Е, Т, РМГ, Д	10
Тема 9. Нарухування та сплата митних платежів при різних митних режимах	9	2	2	5	В, РПЗ, Д, П	5
Тема 10. Контроль митних органів за сплатою митних платежів	18	4	4	10	В, РПЗ, УД, Е, Р, Д, П	10
Індивідуальне завдання	27	-	-	27	ІЗ	15
Разом	180 / 6	34	34	112		100
Підсумковий контроль-екзамен						
Поточний контроль /	Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах:					

критерії оцінювання	В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал. РПЗ – розв’язання практичних завдань – 2 бали. УД – участь у дискусії – 1 бал. Е – есе – 2 бали. Т – тестування – 1 бал. Р – реферат – 2 бали. К – кейс-стаді – 2 бали. РМГ – робота в малих групах – 2 бали. Д – доповідь – 1 бал. П – презентація – 1 бал. ІЗ – індивідуальні завдання – 15 балів (написання статті – 5 балів; участь у наукових заходах – 5 балів; виконання аналітичного завдання – 10 балів). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів. Критерії оцінювання відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти
Основні літературні та інформаційні джерела	1. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року, № 4495-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text 2. Податковий кодекс України: Закон України №2755-IV від 2.12.2010р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 3. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г., Григор'єв О. Ю., Босак А. О., Дорошкевич К. О. Митна справа. Посібник-практикум : навч. посіб. Київ : Каравела, 2021.232с. 4. Возний М. В. Адміністрування митних платежів як об'єкт фінансово-правового регулювання. Економіка. Фінанси. Право. 2025. № 1. С. 23-26. 5. Іванишина О. С., Мискіна О. О., Купріянова А. О. Оцінка фіскальної ефективності митних платежів. Ефективна економіка. 2025. № 6. URL: https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/6806/6909. 6. Проценко М. Митні платежі, які слід сплатити у разі імпорту сільгосппродукції. Все про бухгалтерський облік. 2024. № 57. С. 25-27. 7.Тертична А., Найдено О. Роль митних органів у забезпеченні митної безпеки. Економіка та суспільство. 2023. № 48. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2251/2174. 8.Юр'єва П., Микитенко Т. Зовнішньоекономічна діяльність та особливості її оподаткування: теоретичні аспекти. Економіка та суспільство. 2022. № 38. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1288/1242.
Політика освітнього компонента	
Організація навчання	Організація навчального процесу здійснюється відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти». Розроблено завдання для практичних занять з курсу, при викладанні застосовуються сучасні методи навчання; при виконанні завдань використовується автоматизована система управління навчанням MOODLE, передбачено виконання ситуаційних завдань та самостійної роботи. Зараховуються результати неформальної освіти.
Інтеграція ІІІ в освітній процес	Інтеграція ІІІ в освітній процес здійснюється відповідно до Політики застосування штучного інтелекту (ІІІ). <i>Згідно пункту 3. Політики застосування штучного інтелекту (ІІІ) правила для здобувачів:</i> 1. Планування та генерація ідей Використання ІІІ для мозкового штурму, пошуку нових ідей для теми наукового дослідження, есе (з обов’язковим додаванням у запит посилань на україномовні джерела за тематикою дослідження). Створення кількох варіантів структури або плану роботи для подальшого власного вибору та опрацювання. 2. Допомога в дослідженнях

	Узагальнення великих наукових статей або звітів для швидкого розуміння їхньої суті. Важливо: це не замінює необхідності самостійного прочитання та критичного аналізу ключових джерел. Пошук релевантної літератури або джерел (з обов'язковою подальшою перевіркою їх існування та достовірності, оскільки ШІ може вигадувати джерела). 3. Покращення власного тексту Перевірка граматики, орфографії та пунктуації у власноруч написаному тексті. Перефразування власних складних речень для покращення ясності та стилю. Переклад фрагментів тексту з іноземних джерел з обов'язковим подальшим редагуванням, оскільки автоматичний переклад часто буває неточним. Заборонене використання ШІ (що вважається порушенням академічної доброчесності) Наступні дії є суворо забороненими і розглядаються як грубе порушення принципів академічної доброчесності, що прирівнюється до плагіату та академічного шахрайства: 1. Пряме копіювання (Плагіат) Подання тексту, повністю або значною мірою згенерованого ШІ, як власної, оригінальної роботи. Це стосується як цілих робіт (рефератів, індивідуальних досліджень, есе тощо), так і окремих абзаців чи розділів. 2. Використання під час контрольних заходів Будь-яке використання інструментів ШІ під час іспитів, заліків, модульних контрольних робіт, тестів (включаючи онлайн-тестування), якщо це не було прямо та письмово дозволено науково-педагогічним працівником для конкретного завдання. 3. Фальсифікація та вигадкування Використання ШІ для створення фальшивих даних, неіснуючих посилань на літературу, фейкових цитат чи результатів досліджень. 4. Делегування ключових завдань Перекладання на ШІ основного аналітичного чи творчого завдання роботи. Наприклад, замість самостійного аналізу ринкової ситуації здобувач дає ШІ запит: «Проаналізуй ринок смартфонів в Україні та напиши висновки», а потім подає отриманий текст як результат власного аналізу. 5. Виконання роботи за іншого Використання ШІ для написання рецензій, відповідей на форумах, виконання групових завдань від імені здобувача, якщо це не передбачає його активної інтелектуальної участі. Вимоги до декларування та цитування Прозорість є ключовим елементом відповідального використання ШІ. 1. Обов'язок декларування Здобувач зобов'язаний декларувати факт використання інструментів генеративного ШІ у всіх письмових роботах, що підлягають оцінюванню (наукові роботи тощо). Виняток: декларування не вимагається для базових завдань, як-от перевірка орфографії чи граматики за допомогою вбудованих редакторів (наприклад, в MS Word). 2. Пріоритет вимог науково-педагогічного працівника Будь-яке використання ШІ, не передбачене цими правилами, вважатиметься порушенням академічної доброчесності. Будь-яке використання ШІ має супроводжуватися перевіркою результатів на достовірність та декларуванням у письмових роботах 3. Формат декларації
--	--

	Декларація має бути розміщена у вступі до роботи або в окремому параграфі «Декларація про використання ШІ» в кінці роботи (перед списком літератури). Декларація повинна містити: назву інструменту та компанію-розробника (наприклад, ChatGPT від OpenAI, Gemini від Google); чіткий перелік завдань, для яких використовувався ШІ; підтвердження, що здобувач несе повну відповідальність за фінальний зміст роботи. Приклад повної декларації: Декларація про використання ШІ Під час підготовки цієї аналітичної роботи було використано інструмент ChatGPT-4 (OpenAI). Його було застосовано для таких допоміжних завдань: генерація ідей для структури роботи на етапі планування; перефразування трьох речень у розділі 2 для покращення стилістики; генерація базового шаблону для SWOT-аналізу, який був згодом самостійно заповнений та проаналізований. Весь основний текст, аналіз, інтерпретація даних та висновки є результатом моєї власної інтелектуальної праці. Я перевіряв(ла) всю інформацію, отриману від ШІ, на точність та достовірність і несу повну відповідальність за зміст цієї роботи
Відпрацювання пропусків занять	У разі пропуску лекції здобувач вищої освіти може самостійно опрацювати навчальний матеріал за лекцією, скласти словник термінів, підготувати конспект лекції, скласти схему основних понять, виконати завдання, які були запропоновані викладачем на лекції. У разі пропуску практичного заняття здобувач вищої освіти має самостійно виконати практичне завдання, а потім захистити його перед викладачем. Відпрацювання пропусків занять є обов'язковим для всіх здобувачів вищої освіти, незалежно від джерел фінансування навчання.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені). Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів заочної форми навчання оцінюється в 100 балів, відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти».
Академічна доброчесність	Для забезпечення академічної доброчесності необхідно дотримуватися Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними та науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти. Політика застосування штучного інтелекту (ШІ)
Інші складові політики компонента	Основні принципи проведення практичних занять з курсу «Митні платежі» - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

	Різні моделі роботи на практичних заняттях (індивідуальна, в парах, в мікро-групах, групах) над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді. Курс «Митні платежі» передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання. Протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять та виступити з презентацією чи інформуванням додатково.
--	--

Затверджено на засіданні кафедри фінансів протокол № 01 від 19.01.2026

Науково-педагогічний працівник

Андрій НІКІТИШИН

Завідувач кафедри

Інна ГНИДЮК